

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI SVARSTYTI LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL PAREIŠKIMŲ PAGAL 1959 M. BALANDŽIO 20 D. EUROPOS KONVENCIJĄ DĖL SAVITARPIO PAGALBOS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE IR 1978 M. KOVO 17 D. EUROPOS KONVENCIJOS DĖL SAVITARPIO PAGALBOS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE PAPILDOMĄ PROTOKOLĄ“ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS KONVENCIJOS DĖL SAVITARPIO PAGALBOS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE ANTROJO PAPILDOMO PROTOKOLO RATIFIKAVIMO“ NR. IX-1997 PAPILDYMO 4 IR 5 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO“ PROJEKTUS“ IR SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ (toliau kartu - Projektai)
(TAP-21-205; TAIS NR.: 21-19225(2))**

2021-03-12 Nr.
Vilnius

Projektų rengėja: Teisingumo ministerija.

Projektų tikslai: Siekiama:

- papildyti ankstesnius Lietuvos Respublikos pareiškimus dėl kompetentingų institucijų, padarytus dėl 1959 m. balandžio 20 d. Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (toliau - Konvencija) ir Konvencijos papildomų protokolų;
- pareiškimu pripažinti ir nustatyti, kad Europos prokuratūra paskiriama kompetentinga teismine institucija Konvencijos taikymo tikslais, atitinkamai padaryti kitus papildomus pareiškimus, susijusius su Europos prokuratūros kompetencija bei apibrėžti daromų pareiškimų teisinės pasekmės.

Dabartinė situacija: Lietuvos teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose su trečiosiomis valstybėmis šiuo metu vykdomas tarptautinių sutarčių pagrindu. Dažniausiai teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose taikomos Europos Tarybos rėmuose sudarytos konvencijos. Pagal Konvenciją ir jos papildomus protokolus *Lietuva šiuo metu nėra paskyrusi Europos prokuratūros kompetentinga teismine institucija teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose įgyvendinimo tikslais.*

Europos prokuratūra buvo įsteigta 2017 m. spalio mėnesį Reglamentu (ES) Nr. 2017/1939 (toliau - Reglamentas). Šiuo metu joje dalyvauja 22 ES valstybės narės (nedalyvauja Švedija, Lenkija, Vengrija, Airija, Danija). Europos prokuratūra yra nepriklausoma, nedaloma ES institucija, veikianti kaip vienas bendras biuras, kurio struktūra yra decentralizuota. Jos centrinis lygmuo yra būstinėje Liuksemburge, o decentralizuotą lygmenį sudaro Europos deleguoti prokurorai ES valstybėse narėse.

Pagal Reglamentą Europos prokuratūra veiks kaip nepriklausoma ES baudžiamojo persekiojimo įstaiga, kuriai suteikti nusikalstamų veikų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo įgaliojimai. Pagal Reglamente nustatytas baudžiamojo proceso taisykles, nusikalstamų veikų tyrimą valstybėse narėse vykdys Europos deleguotieji prokurorai vadovaudamiesi Reglamente nustatytais baudžiamojo proceso taisyklėmis ir, kiek tai susiję su klausimais, kuriems šis Reglamentas netaikomas, pagal nacionalinę teisę. Europos prokuratūros kompetencijai priskirtose bylose, Europos deleguotieji prokurorai vykdys prokuroro funkcijas iki baudžiamojo proceso

pabaigos nacionaliniuose teismuose, t. y. iki apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ir įsiteisėjimo, įskaitant teisę teikti apeliacinį skundą.

Planuojama, kad **Europos prokuratūra pradės veikti 2021 m. kovo mėn., todėl svarbu, kad pareiškimai įsigaliotų ne vėliau** negu Europos prokuratūra pagal Reglamentą prisiims nustatytas užduotis.

ES valstybės narės numato padaryti bendrą ir vienodą pareiškimą (en bloc) dėl Europos prokuratūros pripažinimo kompetentinga teismine institucija pagal Konvenciją ir jos papildomus protokolus savitarpio pagalbos prašymų išdavimo, taip pat informacijos arba įrodymų, kuriuos Europos prokuratūra jau gavo ar gali gauti inicijavus tyrimą jos kompetencijai priklausančioje srityje, pateikimo kitos susitariančios šalies prašymo tikslais. ES valstybės narės tokius pareiškimus turi padaryti atskirai, bet pranešti apie juos panašiu metu.

Projektų esmė: Projektuose siūlomi pareiškimai parengti remiantis ES Tarybos patvirtintais pareiškimu dėl pranešimo apie Europos prokuratūrą kaip kompetentingą teisminę instituciją pavyzdiniu tekstu, taip pat papildomų pareiškimų pavyzdinių tekstų projektais.

Atsižvelgiant į tai, Projektais siūloma įtvirtinti atitinkamus pareiškimus:

- **Europos prokuratūra, bus laikoma teismine institucija** savitarpio pagalbos prašymų pagal Konvenciją ir jos papildomus protokolus išdavimo, taip pat informacijos arba įrodymų, kuriuos Europos prokuratūra jau gavo ar gali gauti inicijavusi tyrimą jos kompetencijai priklausančioje srityje, pateikimo kitos susitariančiosios šalies prašymu tikslais.

- **prašymai Europos prokuratūrai bus tiesiogiai adresuojami** pačiai Europos prokuratūrai (prašymai bus siunčiami Europos prokuratūros centriniam biurui arba tos valstybės narės Europos deleguotojo prokuroro biurui). Europos prokuratūra, priėmus tokį prašymą perduos kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, jei ji konkrečiu atveju neturės kompetencijos arba ja nesinaudos.

- **Europos prokuratūra, besinaudojanti savo kompetencija, bus laikoma teismine institucija** savitarpio pagalbos prašymų pagal Konvenciją ir jos papildomus protokolus išdavimo, taip pat informacijos arba įrodymų, kuriuos Europos prokuratūra jau gavo ar gali gauti inicijavusi tyrimą jos kompetencijai priklausančioje srityje, pateikimo kitos susitariančiosios šalies prašymu tikslais. Pareiškimu nustatoma, kad **Europos prokuratūra yra prašančioji šalis arba prašomoji šalis**, kaip apibrėžta Konvencijoje, tais atvejais, kai Europos prokuratūra pateikia arba adresuoja savitarpio pagalbos prašymus.

Taip pat daromi kiti pareiškimai detaliau reglamentuojantys Europos prokuratūros statusą.

Derinimas: Projektai be pastabų suderinti su Generaline prokuratūra, Nacionaline teismų administracija. Projektai patikslinti atsižvelgiant į Užsienio reikalų ministerijos pastabas.

Atitikimas Vyriausybės programai: Projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Pagal kompetenciją dalykiniu požiūriu pastabų ir pasiūlymų Projektams neturime. Siūlome rengėjams patikslinti Projektus atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas (2021 m. kovo 5 d. išvada Nr. NV-415).

Siūlome Projektus **teikti į Vyriausybės posėdžio A dalį.**

Patarėjas

Audrius Kasinskas

Audrius Kasinskas, tel. +370 706 63733, el. p. audrius.kasinskas@lr.lt